

Република Србија
Виши суд у Београду
12. П1. 11/25
Дана 04.02.2025. године
Београд, Савска 17а

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ
Бр. 136
05.02. 2025 год
БЕОГРАД

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, судија Владимир Милетић, у парничном поступку тужиоца адвоката **Мирка Стефановића** из Београда, Војводе Степе 249, МБ: 57326727, против тужене Адвокатске коморе Србије, са седиштем у Београду, Дечанска 13, МБ: 07056397, ради утврђења, одлучујући о предлогу за одређивање привремене мере, дана 04.02.2025. године донео је

РЕШЕЊЕ

I ОДРЕЂУЈЕ СЕ привремена мера у делу којим је тужилац адвокат Мирко Стефановић предложио да се обустави од извршења Одлука Скупштине Адвокатске коморе Србије број 112/2025 од 02.02.2025. године у делу у ком је установљен минимум процеса рада неопходног за заштиту основних права и интереса клијената и у делу у ком је одређено да током обуставе рада адвокати неће примати пошту, тако што се током обуставе рада адвоката на територији Републике Србије **НАЛАЖЕ** минимум процеса рада поступањем адвоката у следећим поступцима:

- у којима су лица лишена слободе;
- који се воде према малолетним учиниоцима кривичних дела;
- у којима малолетна лица имају својство оштећених;
- који се воде због насиља у породици и
- у којима је истакнут предлог за одређивање привремене мере.

II НАЛАЖЕ СЕ туженој Адвокатској комори Србије да одмах по пријему решења објави ово решење на web страници Адвокатске коморе Србије.

III Привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања овог поступка.

IV Извршење привремене мере ће спровести јавни извршитељ Јована Алексић из Београда, Страхињића Бана 27.

V Жалба изјављена против овог решења не задржава извршење.

VI ОДБИЈА СЕ предлог тужиоца адвоката Мирка Стефановића за одређивање привремене мере у делу којим је тужилац предложио да се обуставља од извршења Одлука Скупштине Адвокатске коморе Србије број 112/2025 од 02.02.2025. године тако што се током обуставе рада адвоката на територији Републике Србије налаже минимум процеса рада поступањем адвоката у следећим поступцима:

- ради издржавања малолетних лица;
- због сметања државине;
- поводом заштите узбуњивача;
- поводом заштите од дискриминације;
- поводом заштите од злостављања на раду;

- поводом стечаја и
- који су законом дефинисани као хитни.

VII ОДБИЈА СЕ предлог тужиоца адвоката Мирка Стефановића за одређивање привремене мере у делу којим је тужилац предложио да се забрани туженој Адвокатској комори Србије да преко својих органа доноси одлуке о обустави рада на територији Републике Србије које неће садржати минимум процеса рада и постављање адвоката у напред наведеним поступцима.

О б р а з л о ж е њ е

Тужилац је дана 04.02.2025. године поднео тужбу против тужене, ради утврђења. Навео је да је тужена дана 02.02.2025. године на ванредној седници Скупштине Адвокатске коморе Србије донела Одлуку број 112/2025. Ставом првим, одређена је потпуна обустава рада на територији Републике Србије у трајању 30 дана. Ставом другим, одлучено је да ће током обуставе рада адвокати достављати судовима, јавним тужилаштвима и другим органима само оне поднеске и предузимати само оне радње које су везане за наступање преклузивних рокова, с тим да се под тим радњама подразумевају подношење тужби, жалби и других писмена код којих би пропуштање рока резултирало губитком права. Ставом трећим, одређено је да током обуставе рада адвокати неће примати пошту. Ставом четвртим, одређено је да непоштовање ове одлуке представља тежу повреду дужности адвоката. Предметна одлука је објављена на web страници Адвокатске коморе Србије истог дана, чиме је ступила на снагу и производи правно дејство. С обзиром на дужност да поштује одлуке Адвокатске коморе Србије, истакао је да има правни интерес за вођење ове парнице јер му је предметном одлуком угрожено право на рад загарантовано Уставом и законом, као и чињеницом да предметна одлука задира у права његових клијената на одбрану и заступање пред судовима и другим државним органима. Предметна одлука представља најгрубље кршење Устава и закона Републике Србије јер се у најширем смислу интерес и спокојство свих грађана угрожава. Одлука Адвокатске коморе Србије број 112/2025 од 02.02.2025. године је донета супротно Уставу и Закону о адвокатури, Статуту Адвокатске коморе Србије и Кодексу професионалне етике адвоката. Тужена је на незаконит начин одлучила о праву тужиоца на рад, као и о праву његових клијената и странака на одбрану и заступање јер одлука не садржи установљење минимума процеса рада који је нужан за заштиту њихових основних права и интереса. Тужиоцу се на основу предметне одлуке забрањује рад у мери ужој од гарантованог минимума процеса рада чиме се директно утиче на једини извор прихода који остварује и од ког прихода обезбеђује егзистенцију. Предметна одлука је незаконита јер не садржи одлуку о гарантованом минимуму процеса рада, па је тужиоцу ускраћено право на приход, односно зараду који би остварио да је нужни минимум процеса рада предвиђен одлуком, чиме му је потпуно ускраћено право на рад и приход од рада, а што је супротно Уставу и закону. Свако поступање адвоката супротно законским прописима може довести до његове професионалне одговорности и одговорности за евентуалну штету коју његови клијенти претрпе услед његовог непоступања, упркос било каквој одлуци удружења чији је члан, уколико је иста незаконита. Услед наведеног тужилац и његови клијенти могу претрпети ненадокнадиву штету у виду веће или ненадокнадиве материјалне штете (опасност по потраживање) или теже повреде њихових личних права (губитак слободе и сл). У наведеном периоду сва лица лишена слободе ће остати без адекватне одбране која им је гарантована Уставом, законом и међународним конвенцијама. У свим хитним поступцима клијенти ће трпети одлагања јер су адвокати

дужни да поштују предметну одлуку јер у супротном ризикују да буду дисциплински гоњени. Предложио је да суд усвоји тужбени захтев и утврди да је ништава Одлука Адвокатске коморе Србије број 112/2025 од 02.02.2025. године. Трошкове поступка је тражио.

Тужилац је предложио и да суд одреди привремену меру ближе описану у изреци.

Ради одлучивања о предлогу за одређивање привремене мере, суд је извршио увид у Одлуку Адвокатске коморе Србије број 112/2025 од 02.02.2025. године (у даљем тексту Одлука), из које произлази да је Скупштина Адвокатске коморе Србије, на ванредној седници одржаној 02.02.2025. године, донела одлуку којом се одређује обустава рада адвоката, чланова Адвокатске коморе Србије, на територији Републике Србије у трајању од 30 дана уз установљење минимума процеса рада неопходног за заштиту основних права и интереса клијената, тако да током обуставе рада адвокати неће улазити ни боравити у просторијама судова, тужилаштва, полиције и/или органа управе по било ком основу, неће приступати на рочишта за главну расправу и главне претресе пред судовима, неће приступати пред тужилаштво у истражним поступцима и поступцима преговора око примене опортунитета или споразума о кривици и неће приступати у полицију у преткривичним поступцима. Током обуставе рада адвокати ће достављати судовима, тужилаштвима и другим органима само оне поднеске и предузимати само оне радње које су везане за наступање преклузивних рокова, с тим што се под тим радњама подразумевају: подношење тужби, жалби и других писмена код којих би пропуштање рока резултирало губитком права. Током обуставе рада адвокати неће примати пошту. Непоштовање ове одлуке представља тежу повреду дужности адвоката. Поднети захтеве за подношење оставке или доношење одлуке о разрешењу: министра правде у Влади Републике Србије, министра унутрашњих послова у Влади Републике Србије, председника Уставног суда, председника Врховног суда, Врховног јавног тужиоца, председника Високог савета судства и председника Високог савета тужилаштва.

Одредбом члана 29. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да лицу лишеном слободе без одлуке суда, одмах се саопштава да има право да ништа не изјављује и право да не буде саслушано без присуства браниоца кога само изабере или браниоца који ће му бесплатно пружити правну помоћ ако не може да је плати. Ставом 2. прописано је да лице лишено слободе без одлуке суда мора без одлагања, а најкасније у року од 48 часова, бити предато надлежном суду, у противном се пушта на слободу.

Одредбом члана 66. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да породица, мајка, самохрани родитељ и дете у Републици Србији уживају посебну заштиту, у складу са законом.

Одредбом члана 67. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да се свакоме, под условима одређеним законом, јемчи право на правну помоћ. Ставом 2. прописано је да правну помоћ пружају адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, у складу са законом.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о адвокатури, прописано је да је адвокатура независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима.

Одредбом члана 15. став 1. тачка 2. Закона о адвокатури, прописано је да је адвокат

дужан да правну помоћ пружа стручно и савесно, у складу са законом, статутом адвокатске коморе и кодексом.

Одредбом члана 74. Законика о кривичном поступку, прописано је да окривљени мора имати браниоца: 1) ако је нем, глув, слеп или неспособан да се сам успешно брани - од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка; 2) ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна - од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка; 3) ако је задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен - од лишења слободе, па до правноснажности решења о укидању мере; 4) ако му се суди у одсуству - од доношења решења о суђењу у одсуству, па док суђење у одсуству траје; 5) ако се главни претрес одржава у његовој одсутности због неспособности коју је сам проузроковао - од доношења решења да се главни претрес одржи у његовој одсутности, па до правноснажности решења којим суд утврђује престанак неспособности за учествовање на главном претресу; 6) ако је због нарушавања реда удаљен из суднице до завршетка доказног поступка или завршетка главног претреса - од доношења наредбе о удаљењу, па до повратка у судницу или до саопштавања пресуде; 7) ако се против њега води поступак за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења - од подношења предлога за изрицање такве мере, па до доношења одлуке из члана 526. ст. 2. и 3. овог законика или до правноснажности решења о изрицању мере безбедности обавезног психијатријског лечења; 8) од почетка преговора са јавним тужиоцем о закључењу споразума из члана 313. став 1, члана 320. став 1. и члана 327. став 1. овог законика, па до доношења одлуке суда о споразуму; 9) ако се претрес одржава у његовој одсутности (члан 449. став 3.) - од доношења решења да се претрес одржи у његовој одсутности, па до доношења одлуке суда о жалби на пресуду.

Одредбом члана 49. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, прописано је да малолетник мора имати браниоца приликом првог саслушања, као и током читавог поступка.

Одредбом члана 154. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, прописано је да малолетно лице као оштећени мора имати пуномоћника од првог саслушања окривљеног.

Одредбом члана 10. став 1. Породичног закона, прописано је да је забрањено насиље у породици, док је ставом 2. прописано да свако има, у складу са законом, право на заштиту од насиља у породици.

Одредбом члана 284. став 1. Породичног закона, прописано је да се поступак у спору за заштиту од насиља у породици покреће се тужбом, док је одредбом члана 285. став 1. Породичног закона прописано да је поступак у спору за заштиту од насиља у породици нарочито хитан.

Одредбом члана 424. став 1. тачке 1. и 2. Закона о извршењу и обезбеђењу (у даљем тексту ЗИО), прописано је да суд може одлучити о предлогу за обезбеђење пре него што га достави извршном дужнику и омогући му се да о њему изјасни ако би извршни поверилац, због одлагања, могао претрпети ненадокнадиву или тешко надокнадиву штету и ради отклањања непосредне опасности противправног оштећења ствари или губитка или тешког угрожавања права.

Одредбом члана 449. став 1. ЗИО, прописано је да се привременом мером обезбеђује новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним, док је ставом 3. прописано да би се одредила привремена мере за обезбеђење неновчаног потраживања, извршни поверилац, осим вероватноће постојања потраживања, мора учинити вероватним и да би без привремене мере испуњење његовог потраживања било осујећено или знатно отежано или да ће бити употребљена сила или настати ненадокнадива штета (опасност по потраживање).

Одредбом члана 460. став 1. ЗИО, прописано је да ради обезбеђења неновчаног потраживања може да се одреди свака мера којом се постиже сврха обезбеђења.

Одлучујући о предлогу тужиоца за одређивање привремене мере, суд је оценио да је исти делимично основан.

По оцени овог суда, тужилац је учинио вероватним да је у конкретном случају испуњен законом прописани услов из члана 449. став 1. ЗИО за одређивање привремене мере. У овој фази поступка, тужилац је учинио вероватним постојање свог потраживања, односно да је Одлука делимично у супротности са цитираним уставним и законским одредбама. Ово из разлога јер је Одлуком онемогућено тужиоцу да као адвокат током периода обуставе рада пружа правну помоћ лицима лишеним слободе, малолетним учиниоцима кривичних дела и малолетним лицима као оштећенима, односно лицима чије је заступање од стране адвоката обавезно. Поред тога, обустављањем рада адвоката у поступцима који се односе на насиље у породици и у којима се одлучује о привременим мерама, као нарочито хитним поступцима, тужиоцу као адвокату је онемогућено да својим клијентима стручно и савесно пружи неопходну и нужну правну помоћ, а услед чијег пропуштања, за време трајања обуставе рада адвоката, би могле настати штетне и неотклоњиве правне последице. С тим у вези, у овој фази поступка, тужилац је учинио вероватним да би без привремене мере испуњење потраживања било осујећено јер је у Одлуци наведено да њено непоштовање представља тежу повреду дужности адвоката, због чега на другачији начин не може да поступа у наведеним судским поступцима и пружи клијентима обавезну и нужну заштиту. Из изнетих разлога, испуњен је и услов прописан чланом 449. став 3. ЗИО који се тиче опасности по потраживање.

Имајући у виду напред наведено, суд је оценио да је основан предлог да се одреди привремена мера у делу којим је тужилац предложио да се обустави од извршења Одлука у делу у ком је установљен минимум процеса рада неопходног за заштиту основних права и интереса клијената, да током обуставе рада адвокати неће примати пошту и да се наложи минимум процеса рада поступањем адвоката у поступцима у којима су лица лишена слободе; који се воде према малолетним учиниоцима кривичних дела; у којима малолетна лица имају својство оштећених; који се воде због насиља у породици и у којима је истакнут предлог за одређивање привремене мере, као и да се наложи туженој да ово решење објави на својој web страници.

Суд је о предлогу за одређивање привремене мере одлучио пре достављања туженој и без њеног изјашњења јер су, из напред изнетих разлога, за такво одлучивање испуњени услови из члана 424. став 1. тачке 1. и 2. ЗИО.

Одлучујући о преосталом делу предлога за одређивање привремене мере, суд је оценио да је исти неоснован. У овој фази поступка, тужилац није учинио вероватним опасност

по потраживање у том делу, односно да ће пропуштањем предузимања заступања клијената у поступцима ради издржавања малолетних лица; због сметања државине; поводом заштите узбуњивача; поводом заштите од дискриминације; поводом заштите од злостављања на раду; поводом стечаја и који су законом дефинисани као хитни, за њих настати штетне и неотклоњиве правне последице у периоду обуставе рада адвоката, иако се ради о хитним предметима.

Суд је оценио као неоснован предлог за одређивање привремене мере и у делу у ком је тужилац предложио да се туженој забрани да преко својих органа доноси одлуке о обустави рада на територији Републике Србије које неће садржати минимум процеса рада и постављање адвоката у наведеним поступцима. Ово из разлога што се у конкретном случају одлукама из ставова првог и другог изреке овог решења постиже сврха обезбеђења тужиоачевог потраживања.

Са напред наведеног, суд је донео одлуку као у изреци.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду у року од 15 дана од достављања преписа решења, а преко овог суда.

СУДИЈА
Владимир Милетић